

ZÁTĚŽOVÉ TESTY BANKOVNÍHO SEKTORU ČR LISTOPAD

Samostatný odbor finanční stability

2012

ZÁTĚŽOVÉ TESTY BANKOVNÍHO SEKTORU ČR (LISTOPAD 2012)

SHRNUTÍ

Výsledky zátěžových testů bankovního sektoru v ČR, které byly provedeny na datech ke konci třetího čtvrtletí 2012, i nadále dokumentují dostatečnou odolnost bankovního sektoru vůči případným negativním šokům. Kapitálová vybavenost celého odvětví by zůstala nad 8% regulatorním minimem i pro výrazně zátěžový scénář, který kombinuje silně negativní vývoj domácí i zahraniční ekonomiky vyvolaný eskalací finanční krize v zemích eurozóny. Zátěžový scénář zesílený o předpoklad mimořádné výplaty dividend v první polovině roku 2013 způsobí pokles agregátní kapitálové přiměřenosti na úroveň mírně pod 10 %.

1. ÚVOD

Česká národní banka pravidelně hodnotí prostřednictvím zátěžových testů dopady výrazně nepříznivých a málo pravděpodobných scénářů budoucího vývoje ekonomiky do domácího bankovního sektoru. Tento dokument prezentuje výsledky listopadových zátěžových testů, které byly provedeny na datech k 30. 9. 2012 a zaměřují se na horizont následujících tří let. Při hodnocení odolnosti sektoru byl testován dopad budoucího ekonomického vývoje reprezentovaného jedním základním a jedním zátěžovým scénářem na vybrané proměnné charakterizující zdraví bankovního sektoru. Ekonomický vývoj v zátěžovém scénáři odráží dopad potenciálního prohloubení finanční krize v eurozóně, které se následně nepříznivě projeví ve výkonu české ekonomiky a v jejím finančním sektoru.

2. MAKROEKONOMICKÉ SCÉNÁŘE

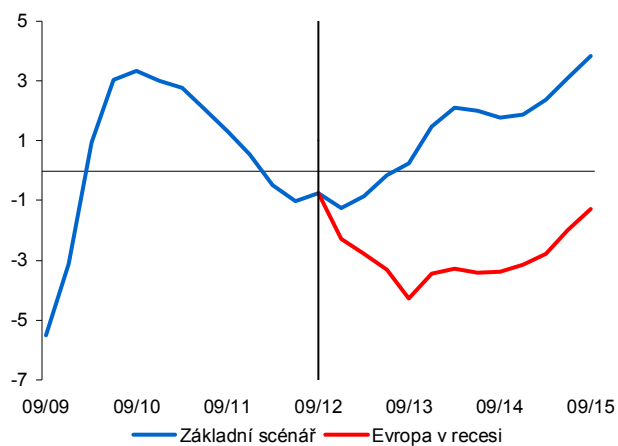
Základní scénář je založen na listopadové makroekonomické prognóze ČNB zveřejněné ve Zprávě o inflaci IV/2012.¹ Scénář předpokládá pokračující mírnou ekonomickou recesi v nejbližších čtvrtletích, která bude ve druhé polovině roku 2013 vystřídána opětovným oživením. Celková inflace se v roce 2013 bude pohybovat mírně nad 2 % z důvodu zvýšení DPH, v roce 2014 pak klesne pod cíl ČNB. Kurz koruny vůči euru bude od počátku roku 2013 zhruba stabilní. Krátkodobé úrokové sazby se sníží a růst začnou až v roce 2014.

Zátěžový scénář **Evropa v recesi** předpokládá dlouhotrvající a výrazně hlubší pokles ekonomické aktivity na celém tříletém horizontu testů, který je způsoben zejména nepříznivým vývojem v eurozóně a zpřísněnou fiskální konsolidací v eurozóně i v ČR. Zvýšená nejistota ohledně dalšího vývoje domácí ekonomiky by se odrazila ve ztrátě důvěry investorů a růstem jejich rizikové averze. To se projeví znehodnocením měnového kurzu, který na počátku horizontu oslabí k 26 CZK/EUR. Zároveň se předpokládá krátkodobé "zamrznutí" mezibankovního trhu a skokový nárůst sazby PRIBOR. Obdobně jako v minulém kole testů je v rámci nepříznivého scénáře uvažováno částečné znehodnocení veškerých expozic českého bankovního sektoru vůči evropským zemím s vládním dluhem převyšujícím 60 % HDP.

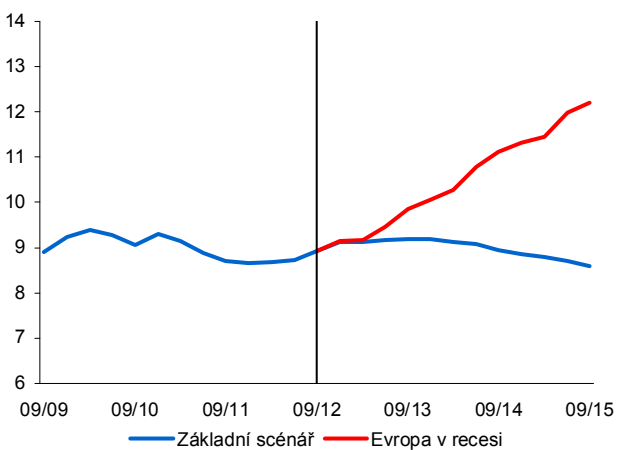
¹ Trajektorie pro *Základní scénář* je v prvních dvou letech založena na oficiální predikci ČNB, za tímto horizontem je použito její prodloužení směrem k předpokládaným dlouhodobým rovnovážným hodnotám.

Vývoj klíčových makroekonomických veličin zátěžového scénáře ve srovnání se základním scénářem zachycují Grafy 1–4.

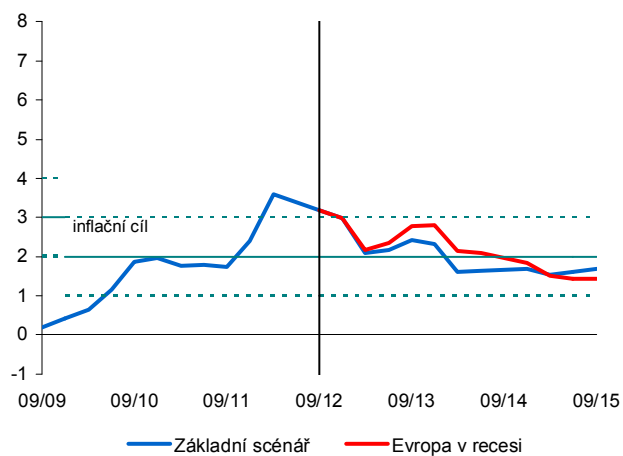
Graf 1
Alternativní scénáře: vývoj růstu reálného HDP
(v %)

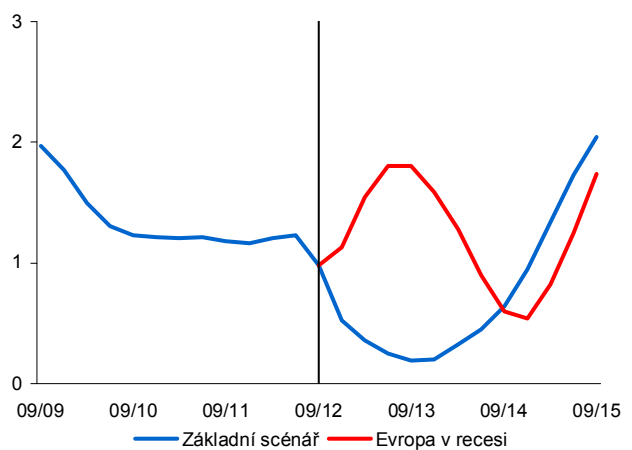
Graf 2
Alternativní scénáře: vývoj nezaměstnanosti
(v %)

Graf 3
Alternativní scénáře: vývoj inflace
(v %)

Graf 4
Alternativní scénáře: vývoj 3M PRIBOR
(v %)

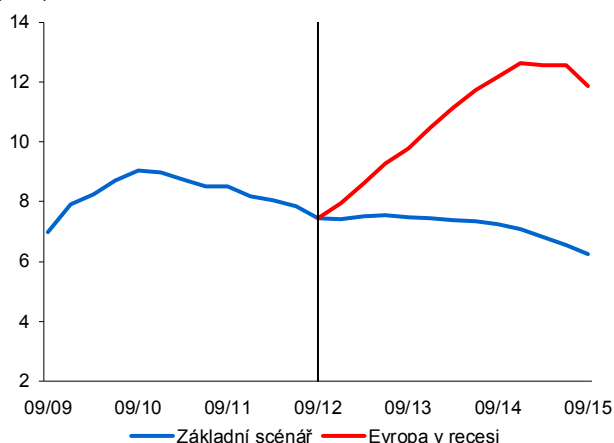
3. DOPAD MAKROEKONOMICKÝCH SCÉNÁŘŮ NA BANKOVNÍ SEKTOR

Nejvýznamnějším rizikem v českém bankovním sektoru je úvěrové riziko, které lze kvantifikovat vývojem podílu úvěrů v selhání (NPL, Non-Performing Loans) na úvěrech celkem. Tento podíl v sektoru nefinančních podniků zůstává v *Základním scénáři* na dvouletém horizontu stabilní a poté postupně klesá. Obdobný vývoj je očekáván i pro sektor obyvatelstva.

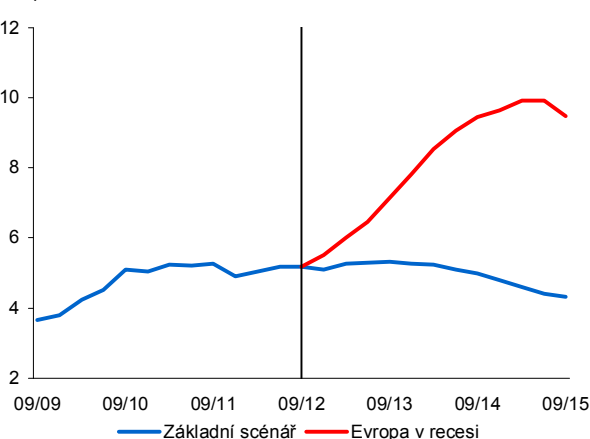
Ve scénáři *Evropa v recesi* by se kombinace propadu ekonomické aktivity, zvýšení nezaměstnanosti a poklesu reálných mezd s růstem úrokových sazeb z úvěrů odrazila ve znatelném růstu úvěrového rizika a růstem míry defaultu v sektoru nefinančních podniků i domácností. Podíl NPL by se v tomto scénáři pohyboval na výrazně vyšších úrovních oproti *Základnímu scénáři* – pro sektor nefinančních podniků by ke konci roku 2014 vzrostl k 12,6 % (Graf 5) a pro sektor obyvatelstva téměř k 10 % (Graf 6). Ztráty ze znehodnocení úvěrů by v roce 2013 dosáhly téměř 2,4 % z celkového úvěrového portfolia (nečelých 54 mld. Kč).

V souvislosti s nejistotou ohledně řešení dluhové krize v eurozóně je v testu předpokládáno, že by došlo k znehodnocení expozic českých bank vůči zemím EU s vysokým vládním zadlužením přesahujícím 60 % HDP – tyto ztráty činí v součtu 19,4 mld. CZK. Míra znehodnocení vůči jednotlivým zemím je odvozena od ratingů jejich vládních dluhopisů a je blíže popsána ve Zprávě o finanční stabilitě 2011/2012, str. 85.

Graf 5
Průběh podílu úvěrů v selhání: nefinanční podniky
(v %)

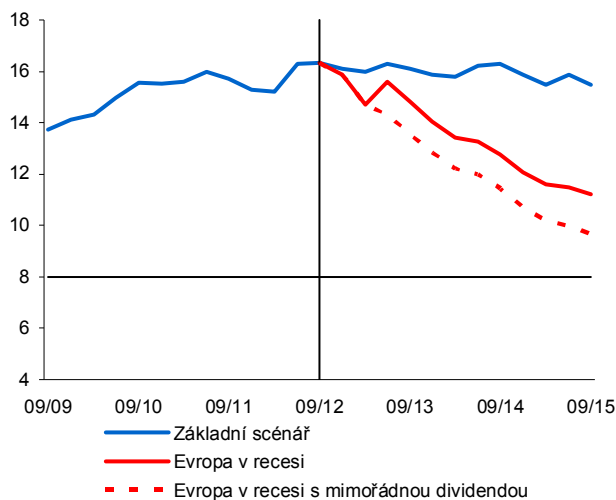

Graf 6
Průběh podílu úvěrů v selhání: obyvatelstvo
(v %)

První linii obrany proti úvěrovým a tržním ztrátám představuje vytvářený provozní zisk bank. Zatímco *Základní scénář* předpokládá mírný pokles tvorby provozního zisku bank meziročně vždy zhruba o 5 % z důvodu klesajících úrokových marží v důsledku rostoucí konkurence, přiblížení se nulové spodní mezi sazeb a poklesu tempa růstu úvěrů, scénář *Evropa v recesi* počítá s razantním propadem provozních zisků, které by na horizontu scénáře poklesly oproti očekávaným hodnotám roku 2012 kumulativně až přes 30 %.

Graf 7
Vývoj kapitálové přiměřenosti
 (v %)

Přes poměrně vysoké úvěrové ztráty a oslabené provozní zisky zůstává bankovní sektor jako celek stabilní a jeho agregovaná kapitálová přiměřenost se v zátěžovém scénáři přiblíží k 11 % (Graf 7). Tohoto výsledku je dosaženo i přes velmi konzervativní nastavení řady předpokladů zátěžových testů.

Základem stability bankovního sektoru je i nadále jeho vysoká kapitálová přiměřenost, která ke konci září 2012 činila 16,35 %.

Několik bank by se v zátěžovém scénáři dostalo do situace nedostatečné kapitálové přiměřenosti. Za účelem dorovnání kapitálové přiměřenosti všech bank se sídlem v ČR (tj. bez poboček zahraničních bank) do regulatorního minima 8 % by banky ke konci testovaného období musely navýšit regulatorní kapitál o 18,7 mld. Kč (tj. cca 0,5 % HDP). Z hlediska velikosti sektoru se nejedná

o natolik významnou hodnotu, která by mohla ohrozit stabilitu bankovního sektoru.

Nepříznivý scénář *Evropa v recesi* byl zároveň rozšířen o dodatečnou zátěž vyplývající z případné mimořádné výplaty dividend bankovního sektoru v první polovině roku 2013. Předpokládá se, že banky se rozhodnou vyplatit takovou výši dividend, aby jejich kapitálová přiměřenost dosahovala 90 % současného stavu. Na agregované úrovni se tak jedná o výplatu zhruba 47 mld. Kč. V tomto případě je dopad scénáře *Evropa v recesi* zesílen a kapitálová přiměřenost sektoru klesá mírně pod 10 %. Výše potřebných kapitálových injekcí vzroste na cca 24 mld. Kč.

Česká národní banka

Samostatný odbor finanční stability

Kontakt: financial.stability@cnb.cz

Tento dokument byl zveřejněn 5.12.2012 a je umístěn na webových stránkách ČNB:

http://www.cnb.cz/cs/financni_stabilita/zatezove_testy/index.html